

Valjala valla 2010 aasta eelarve tulud ja kulud

Füüsilise isiku tulumaks	7 900 000	Üldised valitsussektori teenused	2 086 503	Vaba aeg, kultuur, sport	1 375 670
Maamaks	700 000	Vallavolikogu	142 750	Noorsootöö- ja noortekeskused	25 000
Riigilõiv	50 000	Vallavalitsus	1 448 070	Sportiüritused	50 000
Laekumised haridusasutuste majandustegevusest	450 000	Vallavanema fond	20 000	Valjala Raamatukogu	208 545
Laekumised kulturi- ja kunstiasutuste majandustegevusest	20 000	Reservfond	290 683	Sakla Raamatukogu	201 000
Laekumised sotsiaal- asutuste majandustegevusest	185 000	Muud valitsussektori teenused	115 000	Valjala Rahvamaja	686 125
Laekumised elamu- ja kommunaalmajandus	230 000	Valitsussektori võla teenindamine	70 000	Sakla Klubi	20 000
Laekumine teistelt omavalitsustelt	210 000	Avalik kord	36 000	Tõnija Klubi	65 000
Laekumised üldvalitsemis- asut. majandustegevusest	20 000	Politsei	6 000	Kultuuriüritused	75 000
Üüri ja renditulud	20 000	Pääteteenistus	25 000	Valjala pensionäride ühendus	10 000
Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium	574 000	Muu avalik kord	5 000	Külaseltside toetus	25 000
Vabariigi Valitsus		Majandus	1 337 600	Valjala Kaja	10 000
Tasandusfond §4lg 1	1 598 000	Maakorraldus	195 000	Haridus	8 691 227
Tasandusfond § 4lg2	3 022 515	Ehitus	60 000	Valjala Lasteaed	2 161 885
Koolitoit	241 915	Valla teede ja tänavate kor- rashoid	610 000	Eraldised teistele omavalit- suste	15 000
Toimetulekutoetus	161 000	Autobusside dotatsioon	15 000	Valjala Põhikool	5 734 342
Sotsiaalteenuste kor- raldamise kulud	26 000	Turism	15 000	s.h Valjala Põhikool (riik)	3 138 156
Õppelaen	39 844	Territoriaalne planeerimine	185 000	Eraldised teistele omavalit- suste	160 000
Pangaintress	31 244	Muu majandus	257 600	Eraldised teistele omavalit- suste	420 000
Laekumine vee erika- sutusest	13 000	Keskkonnakaitse	125 000	Õpilastransport	200 000
Saastetasu	12 000	Jäätmekäitlus (prügivedu)	50 000	Sotsiaalne kaitse	1 266 000
Muutus kassas	1 704 484	Heitveekäitlus	55 000	Päevakeskus	259 000
TULUD KOKKU	17 209 000	Muu keskkonnakaitse	20 000	Sotsiaalhoolekande teenu- sed puuetega inimestele	135 000
		Elamu- ja kommunaalmajan- dus	399 000	Püsiva iseloomuga toetu- sed (hooldekodu)	125 000
		Elamumajanduse arendami- seks	15 000	Matusetoetus	38 000
		Veevarustus	140 000	Sünnitoetus	50 000
		Tänavavalgustus	65 000	Ranitsatoetus	10 000
		Kalmistud	104 000	Koolilõputoetus	5 000
		Heakord	70 000	Gümnaasiumiõpilaste transporditoetus	95 000
		Konkurss Kaunis Kodu	5 000	Ühekordsed toetused	80 000
		Tervishoid Perearsti toetus	10 000		

Vallavolikogus

JAANUARIKUU ISTUNGIL

1. Valjala Lasteaia arengukava 2010 – 2012 tegevuskava muudatuste kinnitamine.
2. Valla arengukava muudatuste 2. lugemine.
3. Valla põhimääruse muudatuste 2. lugemine.
4. Valla 2010. aasta eelarve 1. lugemine.

VEEBRUARIKUU ISTUNGIL

1. Valla arengukava muudatuste kinnitamine.
2. Valla põhimääruse muudatuste kinnitamine.
3. Valla 2010. aasta eelarve 2. lugemine.
4. AS Kuressaare Veevärk aktsiate täiendav omandamine.
5. MTÜ Kungla Sadam liikmeks astumine ja nõusoleku andmine hoonestusõiguse seadmiseks.
6. Vallavanema puhkuse kinnitamine.

MÄRTSIKUU ISTUNGIL

1. Valla 2010. aasta eelarve kinnitamine.
2. Sotsiaaltoetuste maksmise korra muutmine.
3. Volikogu alatiste komisjonide põhimääruse kinnitamine.
4. Valla terviseprofiili koostamise algatamine.
5. Lööne küla Tumadu ja Soo-Jaagu katastriüksuste sihtots-tarbe määramine.

Volikogu istungite protokollide, määruste ja otsustega on võimalik tutvuda vallavalitsuses, Valjala ja Sakla raamatukogus ning Valjala valla kodulehel www.valjala.ee

Valjala valla 2010 aasta eelarve tulud ja kulud

Algus 1. leheküljel

Töötu sotsiaalne kaitse	132 000
Toimetulekutoetus	161 000
Muu sotsiaalse kaitse haldus	176 000
	785 000
Pikaajalise laenu tagasimaksmine	600 000
Kapitaliliisingumaksud	95 000
Kassatagavara	90 000
Investeeringud	1 097 000
Tervisekeskus	700 000
Sakla seltsimaja	30 000
Terviserajad maalinna ümbruses	80 000
Meierei muuseum	45 000
Pangaautomaadi aastamakse	72 000
Tänavavalgustuse väljaehitamine	100 000
Sakla tänavavalgustuse väljaehitamine	70 000
KULUD KOKKU	17 209 000

KUTSE

Valjala Lasteaia toimub kevadine spordipäev 25. mail 2010

algusega kell 10.00. Ootame emasid, isasid, vanaemasid, vanaisasid, õdesid ja vendi kevadisele spordipäevale.

Kavas: *Külla tuleb Lõvi Leo, kes räägib ohutust liiklemisest. *Võistlused lastele ja täiskasvanutele: pallivisked, täpsusvisked, võidujooks, teatevõistlused, võidusõit tõukerattal, jalgrattavõidusõit ja palju muid põnevaid võistlusi.

* Võistlused beebikoolis osalejatele.

Parimad saavad auhinnad ja osalejad varustust ohutuks liiklemiseks.

Üritus toimub koostöös Lääne Regionaalse Maanteeameti, Lääne Politseiprefektuuri ja sponsoriga.

Suuremad kevadised ja suvised kultuuriüritused Valjala vallas

Kevad ja suvi on nagu ikka üritustest kirevad. Et igatiks sellest valikust endale sobivaimad leiaks, anname neist lühikese ülevaate.

30. aprillil Valjala Laululind kell 16.00 Valjala Rahvamajas. Pilet 15.-

8. mail Sakla saialaat „Igal perel oma leib, igal lapsel oma sai.” Põhirõhk saia- ja leivatoodetel. Esindatud ka ökotooted, kohalikud kauplejad ja pudi-padi laat. Avatud näitused: „Väikemuuseumid Saaremaal” ja „Unustatud mängukannid”. Kohal mees, kes valmistab puuskulptuure. Õhtul pidu vanade vinüülplaatide saatel.

15. mail taidlejate kevadkontsert „Kevad südames”. Piletid 25.- ja 50.-

29. mail valla pensionäride pidu Valjala Rahvamajas.

28. mail Saaremaa laulupeo äratuspidu Valjala kiriku aias kell 19.00. Kontserdi annavad Ida-Saaremaa koorid koos meie valla taidlejatega. Järgmisel päeval toimub Kaarma maalinnal 49. Saaremaa laulupidu „Hoiame kokku”.

12. juunil Elava Vee Toober (oikumeeniline) kell 14.00 Valjala Rahvamajas.

19. – 24. juunil toimuvad Valjala valla päevad.

19. juunil ajalooapäev *kell 10.00 valla päevade avamine Valjala kiriku aias, *samas fotonäituse „Aeg ei peatu” avamine, *ajalooteemaline jalgrattamatk: kirikuaed - Võrsna - Lööne - Haeska - Jööri. **20. juunil kontsert ja lemmikloomapäev** kell 14.00 kirikuaias. Kaasa piknikukorv. **23. juunil külade spordipäev** Valjala PK staadionil. **Kontsert-jumalateenistus** Valjala kirikus. **Jaanituli** Valjala maalinnal. **24. juunil kalmistupüha** kell 12.00, **Sakla küla kokkutulek, Sakla jaanituli.**

10. juulil Helisevad Saaremaa Orelid kell 20.00 Valjala kirikus.

31. juulil Jööri küla kokkutulek. Jööri Folk kell 16.00. Esinevad kohalikud taidlejad, Mari Visnapuu rahvaliku kavaga, rahvamuusikud Piibar ja Sõbrad. Töötavad töötoad. Suitsu- ja tünnisaun. Lamba ja sea küpsetamine Jööri moodi. Autokauplus. Ürituse piletid 25.- ja 50.-.

Täpsem info enne üritusi. **Kirevat kultuurisuve!**

Tähelepanu, fotohuvilised!

Tulemas on traditsiooniline fotokonkurss. Nagu tavaks on saanud, kulmineerub see näitusega jaanipäeva paiku - sel aastal Valjala päevade avapäeval, 19. juunil, mis on ühtlasi ajalooapäev. Näituse avamine toimub Valjala kiriku aias, kust pärast näituse avamist saab alguse ka ajaloooteemaline jalgrattamatk.

Lähemalt konkursist, mille mõtte saime Kaido Kaasikult ja mille pealkirjaks saab „Aeg ei peatu”.

Konkursile tuleb esitada kaks fotot suuruses **A5 (15x21)**. Üks neist peaks olema vana foto, mis on pildistatud aegu tagasi; arvatavasti tuleb sellel suurendada ka formaati. Teine peaks olema tänapäevane foto, mis on tehtud samast inimesest, hoonest või paigast sama nurga alt ja samalt kauguselt. Fotod peavad olema identifitseeritavad ja pealkirjastatud. Näitusel paigutatakse teie fotod alusele, üksteise alla või üksteise kõrval. Fotode ääre ja läike suhtes on vabad käed.

Fotode Valjala Rahvamajja või Valjala vallamajja Tea Pajulale saatmise tähtaeg on hiljemalt **15. juuni**. Edu ja aktiivset osavõttu!

Anne Auväart,
Valjala valla kultuurijuht

Mõned mõtted seoses lapse koolimise

Kas kooliminev laps peab oskama lugeda? Oluline on häälimine ehk sõnade lugemine sujuvalt häälikute kaupa. Häälikuline töö on oluline juba 3. eluaastast. Lugemisoskuse omandab laps vanemate toel perekonnas. Siinjuures on tähtis, et laps loetust aru saaks.

Koolis ei satu tavaliselt raskustesse lapsed, kellel pole piisavalt palju teadmisi ja oskusi, vaid need, kellel puudub soov mõelda, soov lahendada ka selliseid ülesandeid, mis pole otseselt seotud mängu või eluoluga. Laps peaks siiski oskama kooli minnes lugeda. Kooliprogramm algab kohe lihtsamate lugemispaladega, mitte tähtede õpetamisega. Lugemispalad lähevad üsna kiire tempoga järjest raskemaks.

Küsitlus algklassiõpetajate hulgas "Missugune peaks olema kooliteed alustava lapse ettevalmistus?" oli järgmine:

- ◆ et laps oleks kodus vanemate poolt hästi kasvatatud ja saaks SÖNAST aru;
- ◆ oleks tähelepanelik;

- ◆ oleks püsivust vähemalt 10-15 minutit ühe asjaga tegelda;
- ◆ oskaks olla kaaslaste vastu sõbralik ja abivalmis, oskaks teistega arvestada;
- ◆ laps peab oskama lugeda;
- ◆ käeliste tegevuste, oskuste ja vilumuste arendamine, nt käärade, pliatsi, lusika õige hoidmine (enamik õpetajaid märkis, et käeline tegevus valmistab lastele koolis suuri raskusi);
- ◆ oskab kopeerida pilte, tähti ja numbreid (numbrite kirjutamisel pöörata tähelepanu õigele metoodikale, paljud lapsed alustavad koolis numbrite kirjutamist alt üles ning hiljem on väga raske seda harjumust ümber õpetada);
- ◆ kehaliste võimete ja rütmide arendamine;
- ◆ rühmitamine, järjestamine, võrdlemine, loendamine, numbrite tundmine
- ◆ eneseteenindamisvilumused (oma töökohta korrashoid, riietumisvilu-

mused);

- ◆ viisaka käitumise harjumused (tervitamine, tänamine, söögilauas söömine);
- ◆ esmased hügieenireeglid - soeng, kamm, taskurätt, puhtus, WC kasutamine;
- ◆ Kas laps teab oma vanust ja sünnipäeva? Kas ta teab, millisel aastajal on tema sünnipäev ning kes pere liikmetest on teisest vanem/noorem? Kas ta teab oma aadressi?

Pikast arutlust jäi kõlama mõte, et kooliminev laps peab olema lapsele kerge.

Kõige olulisem lapse koolivalmiduse juures on siiski püsivus. Kui lapsel ei ole püsivust, siis ei ole ta veel kooliküps, vaatamata sellele, et vanuseks on 7 eluaastat. Eriti paistab see silma poiste puhul.

Paljude algklassiõpetajate sõnul tunneb arenemisvõimelise lapse ära hoopis säravatest silmadest.

Kersti Püüding,

Valjala Põhikooli algklasside õpetaja

ÜLESKUTSE

Sakla Külaarengu Selts plaanib mais avada väljapaneku "UNUSTATUD MÄNGUKANNID". Oodatud on kõik kapinurka ununenud tähendusega mänguasjad. Toimetage palun oma mängukannid aastaarvu ja nimega varustatult Sakla Seltsimajja 5. maiks. Täpsem info 45 95 825. Näitus avatakse 8. mail Sakla saialaada ajal ja jääb avatuks 1. septembrini 2010, siis tagastame teie mängukannid.

Lugupeetud Kallemäe kaupluse teenust hindavad inimesed! Kauplusel ja vallavalitsusel on palve, et kaupluse juures olevatesse pakendikonteineritesse ei toodaks oma olmejäätmeid ega jäetaks sinna juurde kotte oma jäätmetega. Nendes konteineritesse võib panna ainult puhas taaskasutatavat materjali. Olmejäätmete jaoks peab igal inimesel olema kodus kogumisnõu, mida käib tühjendmas OÜ Prügimees.

Teated

EELK Valjala Martini kirikus algavad jumalateenistused igal pühapäeval kell 11.00.

Võimalus registreeruda suvisele leerikursusele (info telefonidel 45 49 543 või 52 91 881).

25. veebruaril käisid Valjala valla kodutütred ja noorkotkad koos juhendajatega külas Kallemäe kooliperel. Üritusega tähistati koolis ka vabariigi 92. sünnipäeva.

Räägiti kaitseliidust ja selle eriorganisatsioonidest ning kaitsevääst. Vaadati filmi kodutütardest ja kuulati Adam Tamjärve ajalootundi kuulsatest kaitseväästest.

Ürituse lõpus pakkusid kodutütred kringlit. Koolilapsed kuulasid tähelepanelikult ja hiljem vastasid kirjalikult küsimustele. Kõik jäid üritusega rahule ja tehti ka plaane järgmisteks üritusteks.

Kaia Latkin,

Valjala kodutütarde rühmajuh

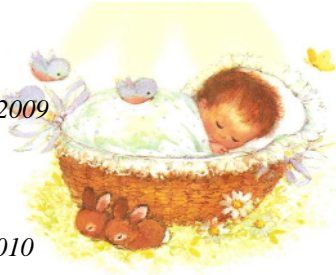

Mikk ja Kerstin!

Õnnitleme pisipoja

OTT OSKAR OLESK

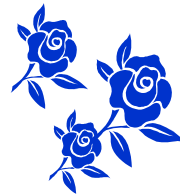
sünni puhul 06. detsembril 2009

Kati ja Renee!

Õnnitleme pisipoja

RENAR KLEE

sünni puhul 15. veebruaril 2010

ÕNNITLEME!

....

Õnn on inimese käterammus.

Raskusteski kätkeb õnne eos.

Õnn on mõistuse ja kindla samm, töö ja rõõmu katkematu seos.

/Ellen Niit/

JAANUARI SÜNNIPÄEVALAPSED

02.01. Ütlo Sink	Tõnija küla	80
07.01. Rosalie Rand	Oessaare küla	86
08.01. Ants Ismael	Valjala alevik	60
12.01. Salme-Marie Kadarik	Väljaküla küla	84
12.01. Tereese Aavik	Lööne küla	83
12.01. Arvi Loodus	Röösa küla	65
15.01. Marie Väli	Kogula küla	99
16.01. Milvi Kalamees	Turja küla	75
16.01. Elvi Sirel	Valjala alevik	70
20.01. Liisa Porra	Väkra küla	75
29.01. Eva Ellik	Rahu küla	60

VEEBRUARI SÜNNIPÄEVALAPSED

02.02. Vladimir Babenko	Valjala alevik	70
10.02. Valve Toel	Kalli küla	70
10.02. Arkadi Novikov	Valjala alevik	60
11.02. Õie-Astra Aders	Siiksaare küla	81
13.02. Erna-Melitta Kõrva	Veeriku küla	89
13.02. Virve Hunt	Kalli küla	81
19.02. Pilvi Laine	Tõnija küla	65
21.02. Elve Eichfus	Valjala alevik	60
22.02. Arvo Nuut	Kõnnu küla	65
25.02. Salme Kallas	Sakla küla	65
27.02. Aleksander Tishler	Kõnnu küla	91

Valjala Vallavalitsus teatab

Valjala Vallavalitsuse 29. 03. 2010 korraldusega nr 25 suletakse Valjala valla haldusalasse jäävatel osadel kohalikel teedel liiklemine veokitele täismassiga üle 10 tonni. Suletakse järgmised teed kogu pikkuses: **Jööri tee, Tamme – Lööne tee, Võrsna tee, Väkra tee, Vanalõve tee, Sika tee.** Järgmised teed suletakse järgnevalt: **Kõnnu-Lööne tee** Jööri teest kuni Jõelega-Haeska teeni; **Jõelega-Haeska tee** kuni Valjala valla piirini; **Valjala-Võrsna tee** kuni Jõelega-Haeska teeni; **Väkra-Ratla tee** kuni Valjala valla piirini.

Lp. Kaja lugeja!

Kui Sul on huvitavaid juhtumisi, sündmusi või ka muresid, mida tahaksid teistelegi lugeda anda, siis võid need saata (e - maili aadress tiia.latt@valjala.ee) või tuua Valjala raamatukokku. Kõik kirjatööd on teretulnud! Fotod tagastame pärast lehe ilmumist. Ootame aktiivset osalemist! Avaldame ka teateid ja kuulutusi!

VALJALA VALLA INFOLEHT**KAJA**

Maht 0,5 trükipoognat, trükiarv 500 eksemplari
Kujundaja Tiia Lätt, keeleteimetaja Tiina Kuusk.

MÄRTSI SÜNNIPÄEVALAPSED

02.03. Nelli Süld	Väljaküla küla	89
10.03. Vaike Hallikäär	Valjala alevik	75
13.03. Naima Mihkelson	Koksi küla	83
20.03. Aime Maripuu	Kalli küla	75

APRILLI SÜNNIPÄEVALAPSED

03.04. Leida Vaher	Kõriska küla	80
06.04. Leida Kalamees	Kallemäe küla	83
08.04. Palmi Sink	Tõnija küla	83
08.04. Rutt Velve	Lööne küla	70
10.04. Hermiine Tulk	Oessaare küla	87
14.04. Aldo-Viljo Sannik	Sakla küla	75
15.04. Urve Paomees	Turja küla	65
17.04. Ilga Tooman	Kogula küla	90
17.04. Valve-Elmilde Mook	Ariste küla	88
17.04. Bärta Treima	Valjala alevik	82
22.04. Ainor Kalamees	Kallemäe küla	87
22.04. Selma Leppik	Jõelega küla	85
22.04. Rosilda-Beniita Lehtjärv	Jõelega küla	82
26.04. Asta Põlluäer	Jursi küla	65

Valjala Vallavalitsus teatab

Valjala Vallavalitsuse 29. märtsi 2010.a määrusega nr 1 on kehtestatud Valjala vallas ühisveevärgist võetud vee ja reovee ärajuhtimise teenuste uued hinnad: **vee eest 12 kr/m³, reovee ärajuhtimise eest 23 kr/m³.** Hinnad hakkavad kehtima alates **1. juulist 2010.**

01. mail kell 10 - 14 toimub talgupäev Valjala maalinnal.

Täpsem info www.valjala.ee

MÄLESTAME

*Tunde taas lööb aegade kell.
Jääb alles mälestus hea ja hell.*

50-aastane **AIVAR TOLMIK**

Kõriska külast, suri 20. detsembril

77-aastane **MAIMO KAUBI**

Turja külast, suri 01. jaanuaril

90-aastane **SALOMONIA NEEMESTO**

Jõelega külast, suri 06. jaanuaril

81-aastane **ANTS MIHKELSON**

Veeriku külast, suri 30. jaanuaril

Avaldame kaastunnet omastele*Valjala Vallavalitsus*